

Nr 546

Av herr Mattsson m. fl., om främjande av de mindre företagens exportmöjligheter.

(Lika lydande med motion nr 678 i Andra kammaren)

Verkstadsindustrien, som är den största av huvudbranscherna oavsett hur man mäter dess storlek, svarar nu för över 40 % av det totala antalet industriföretag. Den är också en utpräglad småföretagsbransch med mindre än 10 sysselsatta i 80 % av företagen. Det är bara inom läder-, hår- och gummivaruindustrien som småföretagen relativt sett dominerar ännu mer. Inom industrien som helhet har 75 % av företagen upp till 10 anställda.

Mot denna bakgrund framstår småföretagens betydelse för vårt lands näringsliv med stor tydlighet. Även om den relativa fördelningen av förädlingsvärdet inom olika storleksgrupper är en annan, så finns det ingen anledning att undervärdera de små företagens betydelse för samhällsekonomin.

När det gäller att lösa vissa uppgifter har det mindre företaget ett klart sämre utgångsläge än det större. Ett sådant område är försäljningen, och då i synnerhet på exportmarknaden. Genom en långtgående och målmedveten specialisering, ofta med utgångspunkt i en given idé, har trots detta många mindre företag haft framgång även på detta område.

För en liten företagsenhet, kanske med en relativt exklusiv specialitet på sitt program, kräver det mycket stora ansträngningar t. ex. beträffande finansieringen, som inte står i rimlig proportion till företagets kapacitet. Samtidigt är betydande risker förknippade med försäljning på export. Många mindre företag väljer i detta läge att anlita ett större företags resurser för marknadsförandet. Möjligheterna att kombinera skilda produkter är emellertid begränsade, och ett betydande antal små företag är alltså hänvisade till att själva gå ut på exportmarknaden med sin produkt.

Marknadsutvecklingen karakteriseras internationellt av en allt hårdare konkurrens där bl. a. köparnas anspråk på krediter är en central och ofta avgörande fråga. Även om affärsbankerna och exportorganisationerna ägnar ett stort intresse och nedlägger betydande omsorger på att stödja såväl stora som små företag i deras exportansträngningar, synes utvecklingen visa att det finns behov av ett särskilt kreditstöd för den mindre industriens export. Hur detta speciella intresse skall tillgodoses bör bli föremål för närmare utredning. Flera alternativ torde därvid kunna disku-

teras. Statliga kreditgarantier är en tänkbar lösning liksom upprättandet av ett särskilt finansieringsinstitut för de mindre företagens exportaffärer. I samband med utredningen av denna fråga måste sannolikt även småindustriens möjligheter att rationellt bedriva sin försäljningsverksamhet på exportmarknaderna uppmärksammas. Trots att verksamhet inom detta område redan bedrivs av AB Svensk exportkredit, exportkreditnämnden och Småindustriens exportbyrå, så har dock dessa organs resurser till stor del kommit att uppta handläggning av frågor för de stora företagen på grund av dessa företags dominans i utrikeshandeln. Genom att samordna hantverkets och småindustriens ansträngningar på exportområdet skulle ännu bättre resultat kunna nås och fler små företag skulle våga börja med försäljning utanför landets gränser tillsammans med andra företag i samma situation. Genom en aktivt inriktad politik för att främja småindustriens försäljningsinsatser på exportmarknaderna skulle ett bättre utnyttjande av idéer och resurser komma till stånd.

De stora problemen att uppnå balans i utrikeshandeln under senare tid måste angripas på många sätt. Ett av dem måste vara att aktivera och att undanröja initialsvårigheterna för de mindre företag, som hittills inte ansett sig kunna på egen hand ta de risker, som är förknippade med exportförsäljning.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående de mindre företagens möjligheter att tillgodose behovet av exportkrediter samt beträffande möjligheterna att främja en aktiv försäljning på exportmarknaderna för småföretag i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1966

T. V. Mattsson

Harald Pettersson

Axel Wikberg

Torsten Andersson

Thorsten Larsson

Johan A. Olsson